

ערבית אחת המתייחסת ברצינות לפעולה האמריקאית. תוצאה שניה: היוקרה של סוריה הרקיעה שחקים, והיא עושה בלבנון ובמרחק כולו כבתוך שלה. הכוחות הכפופים לה עושים חיל ומאיימים על ביירות. ממשלתו של הנשיא אמין אל-ג'מיל מתגוננת, ויודעת שאין לה קיום אם לא תתפייס עם הסורים ותרקוד לפי חלילם. יאסר ערפאת, שנאוגנפמש של הסורים, נמצא בטריפולי, וגם הוא מנסה להתפייס עימם. תוך השלמה עם המצב, הסורים אינם פועלים בשליחות הסובייטים, ומצפצפים על העצות הבאות ממוסקווה. אך מכיון שהצבא הסורי מצויד בנשק סובייטי, ומכיון שהמטרייה הפוליטית-הצבאית של ברית-המועצות מגינה על סוריה, כל עליה ביוקרת הסורים מביאה גם רת קרנם של האמריקאים.

פירות בארשים. לפני שנה ניקשו האמריקאים לקטוף את פירות הפעולה הישראלית בלבנון. עכשיו כבר ברור כי הם קטפו פרי-בארשים. הם נמצאים בבוקר יחד עם ממשלת-ישראל, וכמוהו אין להם מושג איד לצאת משם. זוהי ויאטנאם זוטא, והיא עלולה להיות לוויאטנאם גדולה יותר.

הפגנות

המיצעד שלא צעד

הפרשה המוזרה של המיצעד שהיה צריך לצעוד השבוע — ואיש לא ידע היכן

היריעה היתה קצרה וסתמית. עיתונאי אמריקאי בשם ראלף שינמן, שהגיע כמטוס ארצה מונכה, לא הורשה להיכנס ארצה. הוא גורש כמטוס הראשון.

מאחרי היריעה הסתתרה פרשה מוזרה: המיצעד שלא צעד. **שבועה וישראל.** שינמן, לשעבר מזכירו המדיני של הפילוסוף הבריטי ברטראנד ראסל, הפעיל הצ'יפטיסטי הנודע, בא ארצה לפני חודש. בראשו היה רעיון: לארגן מיצעד גדול ביום-השנה לטבח צברה ושאתילא. כמיצעד הוה היו צריכים להשתתף פלסטינים מכל רחבי הארץ. אישים בינלאומיים וישראלים.

הוא עבר לאורכם ולרוחבם של השטחים הכבושים והתחם את כל האישים הערבים האפשריים על הקריאה למיצעד. חתמו כולם — החל בסאם שכע בשכם ועד רשאר אל-שאואו בעזה. כמיסמך הופיעה גם חותמת עברית: זו של ראש המועצה המקומית של שפרעם.

כרומנית ביקש שינמן לארגן ועדה של אישים בעלי-שם ברחבי העולם. הוא טען כי תומכים ביוזמה ריצ'ארד ארנס, אחי שרייבטיחזון, שהוא פרופ' סור למיטופיזיקס בארצות-הברית, והמיר מחה לתורת-השפה נועם חומסקי.

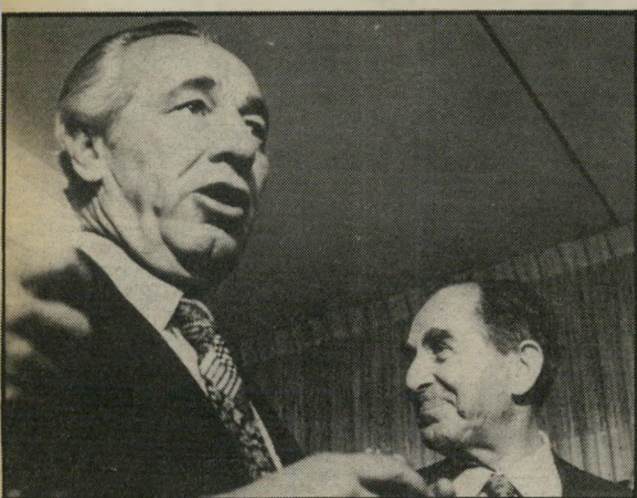
בנועידת האו"ם לשאלת פלסטין, שנערכה בז'נבה (ראה עמודים 24 — 26) הופיע שינמן לפני המישלחת וביקש לארגן את המשתתפים הישראליים למען המיצעד. עורכי הדין הישראליים במקום לימדו אותו שאין כל סכיו לקבל רישיון למיצעד בשטחים הכבושים, וכי מיצעד כזה יתכן רק בירושלים. הם גם הסבירו לו שהוא יודק לרשיון מישטרתי.

ככל שרבו הדיונים, כן הסתבר כי התוכנית כולה עומדת על כרעיי-הנגלות. שינמן ידע רק דבר אחד: שהמיצעד ייערך למחרת יום הכיפורים, ביום האשון השבוע, אך לא היה לו מושג מי יבוא למיצעד, היכן הוא ייערך, איפה יתחיל ואיפה יסתיים. לבסוף קבע שיבוא ארצה, ויסיים שם את ההכנות הישראליות הבטיחו לעזור לו בעניינים הסידוריים, כגון הבקשה לרשיון, ובמיקרה הצורך גם פניה לבית-הדין.

עיבוד וגירוש. כאשר חזרו הישראלים ארצה, הומטרו עליהם (המשך מעמוד 16)

סוף הסחיטה הריגשית — תחילת הלוחמה הפסיכולוגית

לשבור את הנשיא

הנשיא הרצוג ושימעון פרס לחזיר לו מי בחר בו

ביום החמישי שעבר סיים ראש הממשלה המתפטר מנחם בגין, את מעצרה הבית שלו בכך ערובה של סיעת הליכוד, ושיגר סוף-סוף את מיכתבי ההתפטרות שלו לנשיא-המדינה. בגין חדל מלהיות נושא פוליטי, ואיפשר לכל כותבי הטורים ומחשבי הקיצין להיסחף לאורגיה מהנה של כתיבה ספקולטיבית, שעסקה במי-חושיו הפיסיים ובבעיותיו הנפשיות, יותר מאשר במהותו הפוליטית.

מאז שהפעיל עליו שריהאוצר, יורם ארידור, את תרגיל הסחיטה הריגשית המפורסם שלו, ומנע ממנו ללכת מייד לנשיא, בנימוק של חובה כלפי חבריו שלא להעביר את השלטון לשימעון פרס, איבד בגין את כושרו לפעול כאורח עצמאי.

חבריו, והם בלבד, גרמו לו לפרוש בביוזין נורא. האיש, שרצה בכל ליבו לדמות ליריבו הגדול, דויד בן-גוריון, עזב את הזירה הפוליטית בקארקטורה של ראש-הממשלה הראשון של ישראל.

רק חברי-כנסת מעטים ידעו השבוע מה מתחולל כאמת במעשה המרכבה הקואליציוני. כאורח מזרז חיפשו כולם אחרי מקורות-מידע. סקנים, שתוארו בעיתונים ככלי יכולים, רביינג במשאומין הקואלי-ציוני, חיזרו אחרי עיתונאים, ושאלו שאלות שהסגירו בורות מוחלטת כמה שהתרחש מאחרי הקלעים. ערפל-הקרב הוא עתה כל-כך מושלם, עד שגם מחולליו מתקשים למצוא דרכו את נתיבם.

מעולם לא הוצדקה יותר ההברקה הישנה של אוסקר ויילד, על הפולי-טיקאים היודעים את מחירם של כל הרברים, אבל לא את ערכם. אישים שיש להם אחריות לשרשרת האסונות שהתרחשה בלבנון 16' החודשים האחרונים, ובכללם הוועות של השבוע, התהלכו וחוחידעת, שזופים, רשנים, ולכאורה חסרי-דאגה, איש, מחוץ אולי לח"כ אמנון לין, שהביע דאגה לגורל הקשר ההיסטורי שבין המיסד הישראלי והדרוים, לא עסק ברצינות בהשלכות הרפתקת לבנון, או בשבר הכלכלי שבא בעיקבותיה. הישרים, מלווים כדרכם בצבא עוזרים, דוברים, מוזכרות ושתדלנים מכל הסוגים, שקעו ברכילות קואליציונית. המצותמות מהצד נדהמו להיווכח שהשמות יצחק שמיר או שימעון פרס כמעט שלא עלו בשחית. באורח בלתי-טיפוסי לפוליטיקה הישראלית, דיברו כולם כמעט בלעדית על נשיא המדינה, חיים הרצוג.

הרצוג התבקש, לבן, על-ידי חברי מישלחת המוער, להציג לסיעות הקטנות שפגשו אותו ביכיו השני והשלישי, שאדה נוספת: „האם תסרבו בכל מיקרה לתמוך בממשלה בראי שות סרס?“, האופטימיסטים במערך מקווים, שתשובה מער רפלת לשאלה כזו, שתשאיר את הנשיא פתוח, תאפשר להרצוג מרחב תימרון גדול בטרם יחליט.

גם השבוע, שצופן עדיין בחובו את האפשרות שפרס יתבקש להרכיב ממשלה, דיברו רבים על ימיו האחד רונים של פרס כמנהיג המערך. כל אנשי המערך, ששוחחו התייחסו אל המועמדות של הנשיא-לשעבר, יצחק נבון, לתפקיד יו"ר מיפלת העבודה וראש-הממשלה (אחרי הבחיי רות הבאות) כאל ודאות.

רק ח"כ אורה נמיר (השייכת למחנה רבין) הסתייגה מקביעה נחרצת כזאת.

נבון עצמו לא דיבר כפומכי, אבל אנשי-פרס דיברו עליו במרירות גלויה. נבון לא התייצב לצד ידידו הוותיק בשעתו הקשה. הוא הסתפק ברמזים קונסטיטוציוניים, שסייעו דווקא לשמיר, והשתבה באוזני מקורביו על כושרו המעולה לעמוד בלחצים. נבון מיטב שפרס לא יתייצב נגדו בשום צורה. השיקול הכללי של טובת-המפלגה, וגם החשש בן האישי של פרישה כבדו, יכתבו לו תמיכה, אולי אפילו פעילה. נבון, קיים גם גורם הנקמה ביצחק רבין. הברית החדשה שני צרה בין פרס לרבין תתמוטט ברגע שיתחילו ההליכים המיסי לגרתיים להמלכת נבון. גם לי, גם לך לא יהיה.

אנשי מפ"ם נוטים למתוח ביקורת חריפה על אורח ניהול המו"ם על-ידי הצוות של פרס, ובעיקר על כך שלא הודגשה די הצורך ההשקפה, שאין להשתתף בשום אופן בממשלה בראי שות שמיר. אין ספק שבמפ"ם ורוחשים עתה אהרה לפרס, אבל ראשי המיפלה יסכימו למועמדותו של נבון, כדרכם, כאשר הנושא איננו אקטואלי, דיברו המפ"מניקים בביתחון רב על „פרישה“ אילו נאותה מיפלת העבודה לכת לממשלת-אחדות-לאומית. אך ברור לכל שההכרעה במכרז מפ"ם, שלא לפרק את המערך, היתה היסטורית, ולא קונגינקטורלית.

המפתח לפיתרון כל החידות ולהכרעת כל הגורלות, נמצא השבוע במישכן הנשיא. חיים הרצוג, איש די חלש ובעל נטייה בולטת לרצות את הימין, עומד השבוע לפני לחצים חסרי-תקדים בקאריירה הפוליטית שלו.

הוא יכריע כאשר יתמזרו ענני-האבק של קרב הלוחמה הפסיכולוגית, שתפס השבוע את מקומה של הפוליטיקה השיגרתית.

חיים ברעם

ליציה מצומצמת. פיליפי ממש מת להיות שרי-החקלאות, והמינוי הנכסף קורין לו כבר יותר מחודש. הוא מקווה שדווקא שרי-החרות יכשילו את תביעתו של אריאל שרון לתפקיד הזה.

מודעי יודע היטב שיש גבול ברור לגאמנותו של גרופר ושל „מודעי-פיליפי“ מצומצמת.

לנאמנותו של גרופר ושל „מודעי-פיליפי“ מצומצמת.

„בראבדה“ בטלוויזיה הישראלית

התמנה הטלוויזיונית היתה מביישת ומבוה. לשעה קלה היה נרמה שהעידן הטוטאליטרי הגיע לישראל על סף 1984, ודווקא הכתב האינטליגנטי ביותר כמערכת מבט לקח עליו את התפקיד האנטי-עיתונאי המובהק של כמצח נחושה בשירות הממשלה.

קישקושי המדיציני של יעקב אחימאיר על מצב בריאותו של ראש-הממשלה, מנחם בגין, היוו עלבון חמור לצופים. אחימאיר תיאר בפרטי-פרטים איש חולה מאוד, שאינו אוכל מחמת ריבאון עמוק (שהוגדר בטלוויזיה כ„מצברוח“), היה יותר מיום ליום — שורה ארוכה של סימפטומים, שהיו מביאים לאישפוזו הרחוק של כל אזרח, שהיה בישמול-דיו ללקות בהם. מצד שני הוגדר בגין כבריא בנופי וברוחו, כמעט ספורטאי, שאין כל מניעה שיתמודד בבחירות הבאות לכנסת. כל זאת, על פוליטיקאי שהוא גם חובב-טקסים מושבע, שלא היה מסוגל לנסוע במכונית-שדר למרחק של 150 מטרים, כדי להגיש את מיכתב-ההתפטרות שלו לנשיא.

לכותו של אחימאיר אפשר רק לציין, שהוא נראה ממש חולה מהג'וב האומלל שהוטל עליו. אין בכך כדי להצדיק את פחדנותו. שהיא מאוד מזרה ולא-טיפוסית. כבר עתה, כל-כך סמוך לתחילתה של שנת תשמ"ד, כיצד אחימאיר את התייחון העיתונאי של השנה, יש רק לקוות שהוא, וחבריו לעבודה במבט, יתעשתו, ולא יכפו על הציבור לחזות בבראבדה מצולמת גם בעתיד.

אנשי-הליכוד, לעומת זאת, מבינים שעליהם למחר, אחרת תתחיל פרשה חדשה של סחטנות אישית ופוליטית מכל הכיוונים, שתגמד אפילו את החושים שנחמתו השנה עם שחקני הכדורגל בליגה הלאומית. לא רק סיעת אגודת-ישראל, אלא בעיקר השר יצחק מודעי, מראיגים את אנשי חרות. שריהאנרגיה מרובה מאוד מהערך ברה שהפלירט שלו עם המערך דלף לכלי-התיקשות. ההדלפה העלתה את מחירו הקואליציוני, ועשויה להביאו לכס סגן ראש-הממשלה. מודעי לוחץ על מקורבו, שריהחקלאות המיועד פסח גרופר, לעמוד בתוקף על מישרת יו"ר הוועדה לענייני-התיישבות.

מישפט שלמה 1983

פרס עצמו עדיין מקווה לנס, אבל רבים מחבריו מבינים היטב שגורל מנהיגם כבר נחרץ. יריבים ואוהדים שיבחו את התנהגותו המכוברת, אבל יתכן שלא יהיה בה כדי לשנות את גורל-הדין.

יו"ר העבודה נראה השבוע כמו גרי קופר, כמעורבן שבויים על-ידי אינג' מאר ברנמן. השליפה שלו איטית מדי מכדי להפחיד את אויביו או להרשים את קהל הצופים הרחב, אבל המבקרים והמומחים שיבחו.

הלחץ על הנשיא

בתהגותו של הנשיא התבטאו באורח רב על כל התנהגותו של חיים הרצוג. כמה מהכינניים שהורבקו לו אינם ניתנים לציטוט, אך כסך הכל הוא הוגדר ככדאיניקי, ליכודניק רותני ורעיוני, ואפילו כטיפש מוחלט. ההשוואות הבלתי-מתמאיות לאחיו המנוח, יעקב הרצוג, הושמעו מפי רבים כמערך, בעיקר מקרב אנשי מפ"ם. איש לא דרש מהעיתונאים להשתיק את דבריי הביקורת.

נראה בעליל שאנשי-המערך מבי-קשים לשרד לנשיא את ועמם, שמא יימלך ברעתו וינקוט בצעד סנסציוני, אחרי שקיים את תהולה של התייעצות עם הסיעות, עד ערב חגי-הסוכות.

„הצעד הסנסציוני“ הנדרש מהרצוג איננו אלא הטלת מלאכת הרכבת הממשלה על יו"ר מיפלת-העבודה, שימעון פרס.